

Eleki Krónika 1999. október

Vállalkozó működteti a művelődési intézményt

Mint azt előző lapszámunkban már jeleztük, 1999. szeptember 27-i rendkívüli ülésén döntött a képviselő-testület arról, hogy milyen szervezeti keretben kívánja ellátni a közművelődési feladatokat. Ezen az ülésen határozott a képviselő-testület arról is, hogy pályázatot nyújt be az önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok kiegészítő támogatásának elnyerésére, a II. ütemben. Elek Város Képviselő-testülete - miután megismerte a megállapodás tervezetét - közművelődési megállapodást kötött Árgyelán György vállalkozóval az eleki "Reibel Mihály" Városi Művelődési Központ működtetésére. A megállapodás értelmében az önkormányzat közművelődési intézményként történő működtetésre átadta az Elek, Kossuth u. 13. szám alatt található ingó és ingatlan vagyontömeget a vállalkozónak, 1999. október 1-től 2004. szeptember 30-ig szóló időtartamra. A vállalkozó feladata a pályázatában megfogalmazottak szerinti működtetés, melyről évente köteles beszámolni. A kulturális intézmény köteles munkanapokon legalább napi 10 óra időtartamra (ezen belül 13 órától 20 óráig) szombati napokon pedig legalább 5 óra időtartamra nyitva tartani. A közművelődési megállapodás azt is tartalmazza, hogy a vállalkozó az intézmény egyes helyiségeit mely esetekben köteles ingyenesen, önköltségesen illetve maximált áron rendelkezésre bocsátani. Az ingyenes szolgáltatások között szerepel többek között az, hogy a földszinti helyiséget a szabadidő kulturált eltöltéséhez nyitvatartási időben rendelkezésre bocsátja, hetente két napon biztosítja a nagytermet a néptáncsoportok próbájához, nemzetiségi klubok, gyermek és felnőtt csoportok, szakköri és klub foglalkozásaihoz biztosítja a helyiséget fűtéssel, világítással, a nyugdíjas kórus próbájára is helyiséget biztosít, az önkormányzat részére évi 5 alkalommal kulturális rendezvény céljára biztosítja a nagytermet és kiszolgáló helyiségeit, eü. célra (véradás, tüdőszűrés, stb..) évi 12 alkalommal helyiséget biztosít stb. Az önkormányzat a vállalkozónak a megbízás teljesítése esetén havi 400.000.- forint összegű megbízási díjat fizet. Ezen a testületi ülésen került szóba az ÖNHIKI II. fordulójára benyújtandó pályázat kérdése is, miután az I. fordulóban az önkormányzat nem kapott támogatást. A képviselő-testület úgy határozott, hogy pályázatát a II. fordulóra is benyújtja, mivel véleménye szerint a támogatás elnyeréséhez nem állnak fenn kizáró okok. 1999. október 4-én ismét összeült a képviselő-testület, az ülésen beszámolót hallgattak meg az oktatási intézmények munkájáról, valamint tájékoztatást kaptak Elek Város Polgármesteri Hivatalának, valamint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnak a működéséről. Az előterjesztések között szerepelt az állatok tartásáról szóló rendelet tervezete is amelyet a képviselők az érdekeltek véleményének kikérése után kívánnak megalkotni. A képviselők a rendelettel kapcsolatban hangsúlyozták; nem az állattartók ellen kívánnak rendeletet alkotni, azt szeretnék elérni, hogy az állattartás a vonatkozó jogszabályok betartásával, továbbá mások nyugalma és jogos érdekeinek tiszteletben tartása mellett történjék. (A rendelettervezetet újságunk [melléklete](#) tartalmazza). A képviselők ezután tájékoztatást kaptak arról, hogy a szennyvízcsatornázási munkák IV.

ütemében mely utcák lesznek érintettek. A településfejlesztési bizottság ismertette a képviselőkkel, hogy 1999. évben a Kun Béla utcában 80 folyóméter, a Liszt Ferenc utcában 210 fm, a Hősök útján pedig 310 fm út építését hagyta jóvá, miután a fenti utcák lakóinak 75%-a vállalta és már be is fizette az utépítés költségeit.

Utazás a múltban és a jelenben

A Magyar Történelmi Társulat és az MTT Békés Megyei Csoportja 1999. október 15-16-án (péntek-szombat) Gyulán vándorgyűlést tartott. A téma az 1848-49-es szabadságharc végnapjai, a megtorlás és a szabadságharc utóélete volt. Az előadók jeles, a korszakkal foglalkozó magyar történészek voltak, mint például Katona Tamás, Bona Gyula. Az ülést Erdmann Gyula, a megyei levéltár igazgatója nyitotta meg. A rendezvény második napját is nagy érdeklődéssel várták az ország minden részéről érkezettek (főleg történelemtanárok), hisz mindenki hallott arról, hogy mi történt ez év október 6-án Aradon. Csak "mellékesen" jegyezzük meg, Arad város angol nyelvű internetes honlapján egy olyan rövid történelmi összefoglalás szerepel, melyben nem említik meg a 150 évvel ezelőtti vértanúkat! A mintegy félnapos Arad megyei kirándulás vezetője Kovách Géza volt, úticélként három történelmi emlékhely szerepelt: Borosjenő, Világos és Arad. Borosjenő a Fehér-körös mentén található. (A főtéren jól mutattak a Körös Volán buszai!) A magyar szabadságharchoz annyiban kapcsolódik, hogy az itteni katolikus templom kriptájában volt eltemetve 1974. október 6-ig gróf Leiningen Károly, az egyik aradi vértanú, illetve Vécsey tábornok serege 1849. augusztus 21-én itt tette le a fegyvert Rüdiger orosz tábornok előtt. Ezekre sajnos ma semmi sem hívja fel a figyelmet, pedig nem csak "szakmabeliek" volnának rá kíváncsiak. A városban található még egy másik jelentő magyar emlék is az egykori Rákóczi-vár, amely viszonylag jó állapotban van. "Természetesen" erre sem utal semmi. Jenőn ma kb. ezer magyar él (10%). A város egykori magyar volta annak ellenére is jól felismerhető, hogy a balkáni mentalitás, az igénytelenség szinte mindenütt uralkodóvá vált. 1849. augusztus 13-án Világos mellett, a szőlősi síkon tette le a magyar hadsereg a fegyvert. Görgey az itteni Bohus-kastélyban egyezett meg az oroszokkal a fegyverletételről. A kastély itt jó állapotban van, múzeumnak és könyvtárnak ad otthont. Bohusné Szőgyéni Antónia a fegyverletétel krónikása is, hisz német nyelven naplót írt ezekről a nehéz napokról. (Az ő bronzszobra is megtalálható a kastélyparkban.) A kastélyból is jól lehet látni a közeli hegyormon a XV. századi vár romjait, ami szintén a magyar múltat hirdeti. 1906-ban egy 57 km-es villanyvasútvonal épült ki Arad-Pankota-Máriaradna között. A vonalat ma már nem használják, de a sínek még Világosnál is megvannak. Világos kb. Elek nagyságú település. A környék - Pankota - szülötte a nagy magyar drámaíró, Csíky Gergely (1842-91). Nagyon felemelő érzés volt hallani ezekről az egykori tragikus eseményekről, a fegyverletételről és a szabadságharc leveréséről. (Eredeti helyszínen, a korszak

szakavatott szakértőjétől, Katona Tamástól - az Antall-kormány egyik volt á l l a m t i t k á r á t ó l) . Aradon (az egykori megyeszékhelyünkön) természetesen mindenki a visszaadott Hungária-emlékművet (az egykori vértanúk emlékművét, amely 1895-től 1925-ig állt a főtéren) szerette volna megnézni. Szerencsére ezt bárki megteheti, hisz az Minorita-udvarban megtekinthető. Az egykori kompozíció darabjait abszurd módon, egy oroszlánkrecre emlékeztető vaskerítések védik az illetéktelenektől! (Nem tudni, mikor tudják majd ismét felállítani Aradon.) A mai Arad központja szép, az ember szinte Szegeden érezheti magát. A boltokban mindent lehet kapni. Az egyik üzletben még magyar nyelvű rádió is szól (a lakosság közel 20%-a magyar), sőt a várostábla előtt még magyar cigarettát reklámozó óriásplakát is található. (Erre azért nem volt példa az 1965-89 közötti "aranykorban".) A vértanúk kivégzésére utaló obeliszk is megindítja az ember fantáziáját. Az egykori diktátor valószínűleg egy gyenge pillanatában engedélyezte az emlékmű felállítását. Mivel nemzetközi döntés állt mögötte, később nem merte eltüntetni, de azért azt megtette, hogy teljesen körbekerítette egy sportteleppel! Olyan, mintha egy felszámolás alatt álló temetőt látna az ember! Hogy lesz itt magyar-román megbékélési park? (Meddig lesz még laktanya az aradi várban?) Reménykedjünk, nemsokára megoldódnak ezek a problémák, hisz mindenkinek ez az érdeke. Érdekes volt megnézni Arad szerb negyedét is. Ma gyakorlatilag nem élnek itt szerbek, de mint ahogy az idegenvezető mondta, volt amikor ők tették ki a lakosság 90%-át. Ebben a városrészben a kis apró házak valóban még ma is utalnak az egykori lakókra, a környezet azonban nagyon lepusztult. Az úton semmilyen provokáció nem történt. (Mintegy négy busznyi magyar történész, tanár keresett fel emlékhelyeket a 150. évfordulón a mai Románia területén!) Egy dolgot azonban nem értek, miért kellett összesen (oda és vissza) több mint három órát várni a határon. (Ennek kb. felét a magyarok jóvoltából.) Mi lesz itt néhány éven belül, ha Magyarország az EU tagja lesz? Reméljük, a 200. évfordulóra már nem lesz útlevélvizsgálat sem!

Rapajkó Tibor

Ódry

Mária:

Maros-part

Itt van az örök ismert part és víztükör,
 élnek a fák, a fény is tündököl,
 lélegzik lomb, fa, fűszál - eleven -
 csak ne fájna úgy, hogy idegen
 - távoli messze táj csak -
 annak ki ritkán jár haza,
 nekünk ez a Föld, Otthon, Haza.

Arad, 1994. május

Elek község képviselő-testülete üléseinek jegyzőkönyvi kivonatai a századforduló éveiből

1999. augusztus 7-én Eleken a városnapi ünnepeken belül az eleki Német Közösségi Házban nyílt egy szerény kiállítás, amely a 275. évfordulóhoz kapcsolódóan mutatta be a fontosabb, lakóhelyünkön található írásos dokumentumok másolatát, így pl. a most bemutatandó jegyzőkönyveket is. A kiállítást összeállító és megnyitó Topa Sándorné munkája dicséretet érdemel, hisz például most már tudjuk, van monarchiabeli anyag is Eleken! (A kiállítás megérdemelt volna egy kis sajtóvisszhangot is, ezt utólag most p o t o l j u k .) Felvetődhet a kérdés, vajon hogyan maradhattak meg ezek a több mint 100 éves jegyzőkönyvek? Topa Sándorné elmondása szerint Burián tanár úr felesége (aki náluk lakott) őrizte férje hagyatékát, de halála után sok érdekes történelmi forrás került a most kiállítást szervezőhöz.

Az érdeklődők észrevehették, a jegyzőkönyveket később nyomtatásban megjelentették (a most bemutatottakat 1904-1905-ben), hisz most is ilyen formában olvashatóak. Erről el kell mondanunk, a nyomtatásban való megjelenés akkor sem volt általános! Ha ez így van, akkor feltétlenül meg kell lennie a teljes anyagnak a Magyar Országos Levéltárban vagy az Országos Széchényi Könyvtárban is, ami a kutatók számára is hozzáférhető, szemben a megközelíthetetlen aradi levéltárral! A Topa Sándorné által közölt anyag is feldolgozatlan, de legalább Eleken van! A még nyáron bemutatott anyagból most nézzünk néhányat. Elek község képviselő-testülete 1893. július 2-án és augusztus 14-én tartott rendkívüli ülést, amelyen a szinityei (ma Románia) uradalmi birtok megvásárlásáról tárgyaltak és hoztak határozatot. (A kivonatot az akkori szokásoknak megfelelően a magyar mellett, szép gót betűkkel németül is megjelentették.) De ezzel az üggyel még szeptember negyedikén és szeptember 29-én is foglalkozott. A község (ezek szerint akkor még az volt) által megvett uradalmi birtok 1893. november 20-án került az új birtokoshoz, hisz ezt tudjuk meg a szerződés szövegéből. Tudjuk az árát is, Elek önkormányzata 280.000 forint jelzálogkölcsonnt vett fel, amiből 245.000 forintot fizettek ki az eladónak, nagyságos Revitzky Izabella debreceni lakosnak. Számunkra a jegyzőkönyvek még azért is érdekesek, mert utólag összeállítható a kb. 100 évvel ezelőtti testület névanyaga. (Ezt sem tudtuk eddig!) Mivel Eleken több azonos nevű család élt, szükségessé vált a megkülönböztetésük még az önkormányzatban is! (pl. Poszt József - Weisz -, Wittmann János - Sepi -, Zöllner József - Sepi -) 1893-ban a testületben találjuk az egykori eleki plébánost, dr. Krampl Jánost és a megyei, parlamenti képviselőt, Wittmann Jánost is. (A maitól eltérő módon írták 106 évvel ezelőtt a következő családneveket: Eminent, Klem, Színger.) 1893-ban a következő személyek voltak az eleki képviselő-testület tagjai: Bender János - bíró, elnök, Magyar Vilmos - jegyző (korabeli kifejezéssel - tollnok), Albert Ádám, Áment András, Brandt György, Braun Ádám, Emenet József, Erling Lénárd, Hammer József, Hoffmann József, Klemm György, dr. Krampl János, Poszt József, Reisz Mihály, Reisz Péter, Ruck József, Singer Menyhért, Schimipel János,

Strifler József, Sturm Flórián, Walthier Ferenc, Wittmann János, Wittmann József,
Zapletál Hugó, id. Zöllner József.
Úgy hisszük, sikerült megtalálnunk egy fontos történeti forrást, amely nem csupán a
kutatók számára lehet érdekes olvasmány a mostani század-, illetve ezredfordulón.

Rapajkó Tibor

Önállóságának 10. évét ünnepelte az iskolánk

Az iskola önállóságának 10. évfordulóját ünnepelte iskolánk tanári kara, és a tanulók, meghívott kedves vendégeinkkel 1999. szeptember 23-án. Nagy ünnepnap ez, s kimondhatnánk azt is, hogy mérföldkő, hiszen most került átadásra az az iskolai oktatást szolgáló intézményrendszer - amely a tanulók gyakorlati oktatását segíti elő illetve pótolja azoknak az oktatási helyeknek a hiányát, amelyeket a megszűnő termelőszövetkezetek o k o z t a k .
A rendszer kiépítésére pályázatokból, és a szakoktatási alapból került kivitelezésre - saját erőforrásból. Aki tudja, hogy ma mit jelent építkezni, az fel tudja mérni, hogy milyen emberi, erkölcsi források eredményeképpen jött létre.
A nap igazán ünnepélyes keretek között kezdődött. 13.30-kor az iskola tanulóifjúsága és a meghívott kedves vendégek elindultak a Tangazdaságba, hogy ott Kecskeméti János polgármester úr átadhassa a felépült létesítményt.
14 órakor a fanfárok hirdették - megkezdődött az ünnepség. Klemm Veronika ünnepnyitó mondatai után Kecskeméti János méltatta a végzett munkát majd átadta az épületet, jelképesen egy hatalmas kulccsal. A tanulók is kivették részüket, Körömi Tamás Juhász Ferenc versét mondta el, melynek címe "Megellett a kiscsikó", s csak ezután kezdődött a g á l a .
Volt díjugratás - bemutatta Kiss Gergő szakközépiskolás tanuló.
Csikósbemutató: a 9. osztályos Páztik Pál mutatta be, hogyan viseli a ló az ostopattogtatást, hogyan tudja a kutyaülést végrehajtani. (Nagyon nagy sikert aratott.)
A díjlovaglást könnyed és igen elegáns mozdulatokkal mutatta be Kromperger Andrea. Ez a produkció a lótól nagyfokú engedelmességet, hajlékonyságot, a lovastól biztos ülést és összpontosítást igényel - amely alapjármódokban mutatta be a ló idomítottságát, m u n k a k é s z s é g é t .
Szép sikert mondhat magáénak a fogathajtó sportban - ifjúsági megyei bajnok. Amíg a díjlovaglásnál a ló és lovas között közvetlen kontaktus van, addig a díjhajtásnál a hajtó csak a szár segítségével adja az utasításokat a lovaknak. Feltétel nélküli engedelmesség, az elengedett egyensúlyban való mozgás a követelmény.
Az iskola 4-es fogatának programját is láthatták a kedves érdeklődők. A zárókép igen érdekes volt. Részt vett Szántó Imre lipicai fogatával, Emenet György magyar félvér fogatával és Fábrián Sándor egyes fogatával, aki 1997-ben az OB. első helyezettje, 1998-ban Hajtó Derby II. helyezett, 1999-ben országos egyes fogathajtó g y ő z t e s .
A műsor folytatódott a központi iskola udvarán: megkezdődött a "gólyák" avatása-sok-sok humorral, játékkal vehettek részt a tanulók a különböző programokban.

17 órakor a vendégek és a diákok átvonultak a művelődési házba, ahol Iskolatörténeti kiállítás" kezdődött: Urbán Vince nyugalmazott iskola igazgató nyitotta meg a kiállítást, aki 1977-1988-ig volt az összevont iskola igazgatója. Beszédében hangsúlyozta az iskola évtizedek óta kivívott szerepét, tekintélyét - s a jelen problémáinak megoldásában vállalt szerepét.

A megnyitó után ünnepi gálaműsor következett, melyet Toma Mária szavalata nyitott meg. Az iskola 10 éves önállóságának, fennállásának közel 40 éves évfordulóját köszöntötte és méltatta a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium képviselőjében megjelent dr. Lengyel Sándor úr az Agrárszakoktatási Intézet főigazgatója.

Ünnepségünket köszöntötte táviratban Tóth Imre országgyűlési képviselő is, aki akadályoztatása miatt nem tudott részt venni az ünnepségen.

Az ünnepi műsorban felléptek:

- Az általános iskola táncsoportja Gera Krisztina vezetésével. A tánc neve: szlovák kárikázó.
- Pántye Mónika iskolánk tanulója Aradi Zsolt tanár úr közreműködésével Mozart: Vágyódás a tavasz után című dalát adta elő.
- A lökösházi aerobik-csoport mutatkozott be Grósz Erzsébet vezetésével.
- Iskolánk tanuló bemutatták milyen lehet egy igazán divatos hölgy (divatbemutató)
- Majd a Turla György néptáncgyűttes műsorában dél-alföldi táncokat láthattak.

Betanította Gál László.

- Nem maradhatott ki a diákhumor sem. Körömi Tamás, Székely Sándor, Virág Gellért bemutatták milyen a lóvásár.
- Mi szükséges a lovas szakmához? Ha kell divatbemutatóval kapcsolva mutatták be a tanulóink.
- A gála végén ismét Pántye Mónika énekelt Aradi Zsolt tanár úr közreműködésével. A dal címe Kertész leszek...

Az ünnepi műsor keretében került sor azoknak az elismeréseknek az átadására, amelyeket azok a dolgozók vehettek át, akik kiemelkedő munkát végeztek, illetve önzetlenül segítettek tan gazdaságunk fejlesztésében.

Ez a rendezvény ismét bebizonyította, hogy iskolánkat országos, megyei szinten is "jegyzik", hiszen a résztvevők között szerepelt dr. Jeszenszky Géza a megyei közgyűlés alelnöke, az Agrárkamara képviselői, dr. Győrfi Károly, a társiskolák igazgatói és tovább folytathatnánk a sort. Talán nem is olyan "rossz" előjel, hiszen az 1999/2000-es tanév lótenyésztő tanulóinak szakmai versenye Eleken kerül megrendezésre 2000 tavaszán - először az országban.

Lantos Mihályné tanár

Programbővítés

A négy óvoda nyári felújítási, karbantartási, meszelési munkálatait a szociális otthon dolgozói végzik, és bár határidős feladatokat látnak el, a feszített tempó ellenére a szakemberek elvégezték a szükséges munkálatokat, így az intézmény felkészülten várta a

szeptemberi évnyitót - mondta Singer Éva, az eleki óvodák vezetője. Az egyes számú óvoda álagának javításáért szülői összefogás jött létre, az ajándékba kapott burkolólap felragasztását, valamint egy mellékhelyiség aláfalazásának munkálatait egy vállalkozó szülő végezte el. A nyár folyamán - rugalmasabb munkaidőben - előzetes felmérések alapján megtörtént a beiratás, a négy óvodában 213 gyermek részesül óvodai nevelésben. Ami a személyi feltételeket illeti; két óvónő megvált az intézménytől, a megüresedett helyeket pályakezdő fiatalok töltik be. A tervekről néhány szóban; az intézmény munkaközössége úgy látja, hogy az óvodai programba a szülői közösséget is intenzívebben aktivizálja, a program keretében közös családi hétvégéket szerveznek, valamint egy gyermekolimpia megvalósításában gondolkodnak. Az előző évben a gyulai Várfürdő kezdeményezésére - ősszel és tavasszal - szervezett úszótanfolyamot szerveznek a kicsinyeknek. Az akció iránt igen élénk érdeklődés nyilvánult meg, egy-egy ciklusban a tíz foglalkozáson 15 gyermek sajátította el az úszás alapelemeit. Az intézmény hagyományos jelleggel emlékezik meg Szent-Márton napjáról. A német nyelv oktatása pedig minden héten két és fél napon történik.

B.N.

Anyakönyvi hírek 1999. szeptember

S z ü l e t é s :
Kapocsán Gabriella, Gersternmayer Tiffani, Szarka Ernő.

H á z a s s á g k ö t é s :
Papp Zoltán és Rostás Tünde, Borbély Csaba és Sarkadi Enikő, Halasi József és Juhos Éva, Pintér József és Faragó Mária.

H a l á l e s e t :
Karácsonyi Etelka, Pálfalvi János, Onodi Jánosné, Molnár Gyula Pál.

Schneider úr Eleken

Ez a hónap is elég mozgalmasan telt az eleki némettség számára. Még szeptember 21-én tartotta soron következő ülését a Német Egyesület. Először Niedermayer József, az egyesület elnöke köszöntötte a jelenlévőket, így Josef Schneider urat is (Eleker Heimatkomitee, Németország). Az elnök röviden összefoglalta az idáig végzett munkájukat. Így például szólt arról is, hogy sok munkát végeztek a Közösségi Ház felújítása érdekében (kb. 500-540 munkaórát) igaz nem tudták teljesen befejezni. Beszült arról is, hogy sikeresen működik az ifjúsági táncsoport, az idén Tatabányán is voltak tánc táborban. A beszámoló elnyerte Schneider úr tetszését is, hisz az elnök helyi német dialektusban szólt a jelenlévőkhöz.

Utána Schneider úr fejezte ki megelégedését az elhangzottakhoz kapcsolódóan, majd a 2000-ben felállítandó emlékműről is szólt. (2000-ben rendezik meg Eleken az 5. világtalálkozót. Az eleki római katolikus temetőben fognak felállítani 24 régi keresztet az emlékparkban. Az emlékművön az a felirat fog szerepelni: Zur Erinnerung unseren Ahren - Őseink emlékére.) Végül néhány német nyelvű könyvet adott át az egyesületnek és az ö n k o r m á n y z a t n a k . Szeptember 25-én Gyulán ülésezett a Megyei Német Kisebbségi Önkormányzatok Szövetsége. Itt az ülést Reisz Ádám, a szövetség elnöke nyitotta meg, majd napirend szerint folytatódott a program. Először az Eleken májusban megrendezett német anyanyelvi napot értékelték ki Nádor Mária beszámolója után. (A napot mindenki sikeresnek tartotta.) Egy kisebb vitát az váltott ki, hogy a fellépések előtt kell-e valamilyen válogatót tartani. A többség szerint nem, mindenkinek meg kell adni a fellépés lehetőségét. A problémát leginkább az jelenti, hogy sokan túllépi a rendelkezésükre álló időkeretet. A jelenlévők elfogadták, hogy legközelebb Gyomaendrődön fogják megrendezni a megyei német napot, a pontos időpont 2000. április 20-a.

Döntés született arról is, hogy most a gyulai Danszki Károlyt javasolják megyei német kitüntetésre. (1980-ban kezdte szervezni a gyulai Német Klubot, de svábbalakat is, de kutatta a gyulai németek őseit is Németországban.) Majd Illyés Edda (irodavezető) érdekes (videóval egybekötött) beszámolója következett a resicai (Románia) és temesvári kirándulásról. (A resicai németek Stájerországból származnak, a népviseletük is erre utal.) Az ülés végén Reisz Ádám szólt még arról is, hogy a gyulai németek emlékművet fognak állítani 1999 novemberében az ottani elhurcoltak emlékére. A következő megyei német ülés időpontja: 2000. február 26-a vagy március 4-e lesz. Az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat legutolsó ülését szeptember 30-án tartotta a Német Közösségi Házban Reisz György elnökletével. Itt is több napirendi pont volt. Az elnök sikeresnek nevezte a népes gerolzhofeni csoport fogadását Eleken. Reisz György beszélt arról is, hogy tárgyalt az 5. világtalálkozó szervezéséről Elek város polgármesterével. (A programot minél hamarabb el kell küldeni Németországba.) A kisebbségi önkormányzat, de az egyesület is azt szeretné, ha saját tulajdonba kerülne a Német Közösségi Ház, amit meg szeretnének venni. A költségvetésről majd csak a következő ülésen fognak tárgyalni, mint ahogy az esetleges önkormányzati tiszteletdíjakról is. A kisebbségi önkormányzat elfogadta azt is, hogy a “magyar iskolában” előfizetik a Neue Zeitungot. Nádor Mária szólt arról, minden tanuló (közép- és főiskolás) pályázatát az önkormányzat javaslatával támogatja.

Az eleki önkormányzat két meghívót is kapott a kétegyházi és az orosházi kisebbségi önkormányzatoktól. (Október 8-án Orosházán lesz egy képzőművészeti kiállítás, október 16-án pedig a Tanyamúzeumban - Kétegyháza - lesz közös program.) Határoztak még arról is, hogy a faxot a Közösségi Házból a könyvtárba fogják átvinni. A következő ülés október 28-án lesz.

Rapajkó Tibor

Újévtől szilveszterig /XI. rész, október/

A szüret ideje a XVIII -XIX. században mindig valamilyen jeles naphoz kötődött. Az Alföld több vidékén Szent Mihály-napkor /szeptember 29./ kezdték a szüretet. A Dunántúl nagy részén és Erdélyben Terézia /október 15./, a Balaton és Kőszeg vidékén Orsolya /október 21./, Tokaj-Hegyalján Simon-Júdás /október 28./ napján indult a szőlő betakarítása. Szüretkor bortermő vidékeken nagyobb szabású multságokat, szüreti felvonulásokat rendeztek, sőt rendeznek ma is. A XVI-XVII. században a szüret idejére még a törvénykezést is beszüntették. Az első világháború óta már nemcsak bortermő vidékeken rendeznek szüreti felvonulásokat, bálakat, hanem ott is, ahol a szőlőt főleg bor formájában ismerik.

Október 4., Assisi Szent Ferenc napja

Assisi Szent Ferenc 1181-ben született Assisiben. A ferences rend megalapítója volt, aki az evangéliumi szegénységet, alázatosságot és irgalmasságot hirdette. Emléknapja egyes vidékeken a vetés ideje, másutt a szüret kezdőnapja volt.

Október 15., Teréz napja

Szent Teréz az egyház egyik legnagyobb női szentje, a XVI. században élt. Napja sokfelé - például a Balaton vidékén és Baranyában is - szüretkezdő nap volt. Ezért a szüretnek Egerben Teréz-szedés a neve.

Október 20., Vendel napja

A legenda szerint Szent Vendel a VII. században élt ír királyfi volt, aki Rómába zarándokolt, remetéskedett, majd egy birtokoshoz szegődve, annak nyáját őrizte. Ez szolgál alapul ahhoz, hogy egyes vidékeken a jószágértő gazdák és pásztorok védőszentjüként tiszteljék. Szobrokat állítottak emlékére, melyek pásztoröltözetben, lábánál kutyával és báránnyal ábrázolják. Ha állatvész ütött ki, azt mondták, hogy Vendel viszi az állatokat. E napon nem fogták be a jószágot, és vásárra sem hajtották. Szent Vendelt elsősorban a Dunántúlon és a Jászságban tisztelték.

Október 21., Orsolya napja

A Somló-vidéken Orsolya-nap volt a szüretkezdés hagyományos ideje. Úgy tartják, hogy amilyen idő van ilyenkor, olyan lesz a tél.

Október 26., Dömötör napja

A keleti egyház kedvelt szentje volt, aki a IV. századi nagy keresztényüldözések idején halt vértanúhalált. Az ország keleti felében elsősorban Dömötör volt a pásztorok patrónusa. Ünnepe a századfordulótól a Vendel-nappal együtt vesztett jelentőségéből, és ezzel megnőtt Szent Mihály-nap szerepe. Dömötör napját juhászújévnak is nevezték, mert sokfelé ezen a napon számoltak el a juhászok a gazdáikkal, akik vagy meghosszabbították, vagy megszüntették szolgálatukat. Különösen nagy ünnepek voltak ilyenkor Szegeden, ahol egyúttal a belvárosi templom védszentjét is ünnepelték. A juhászok elszámolását lezáró multságot juhászbálnak, juhásztornak, juhtornak és dömötörözésnek is nevezték. Mindez gyakran egy egész hétig tartott, azt a hetet dömötörhétnek mondták. A Dömötör-napi hideg szelet a kemény tél előjelének tartják.

Október 28., Simon - Júdás napja

Ez a nap arról nevezetes, hogy Hegyalján ilyenkor kezdték a szüretet. Erről regula is szól:

Rég	felírta	Noé	Tokaj	hegyormára
Hegyaljai	kapás	várj	Simon	Judára!
Baranya	falvaiban	a	Simon-Júdás-napi	hidegre utalnak
Eljön	a		Simon,	a rigmusok: Júdás

Dideregve fázik a gulyás.

Topa Sándorné

A méz illata

Mézédes ügyben beszélgettünk el az eleki Gura Tamással, akiről városszerte köztudott, hogy mintegy hobbiként méhészettel foglalkozik. A téma elsősorban azért ragadott magával, mert a méh az egyetlen olyan rovarfajta, amelyre szinte senki sem "haragszik", az ismert szorgalmára pedig sokan rácsodálkoznak. Amint a beszélgetésünkből kihámozódott alanyunk több mint 15 éve foglalkozik méhészettel, az alapok; szeretettből és nem utolsó sorban jövedelmezősége miatt. Természetesen a környezetében élnek olyan méhészek, akik őt is "beoltották" a méhészet szérumával; elsősorban Hoffmann Antal és Ternei László. A kezdeti lépéseknél a kíváncsiság vezérelte; milyen mechanizmuson alapszik a méhcsalád munka- és életfilozófiája. Hogy mindegyik rájöjjön Anti bácsi egy méhrajjal ajándékozta meg, az első kaptárakat - 15 keretes nagyboconádi - saját kezűleg gyártották, az elméleti tudnivalókhöz pedig a szakkönyvek nyújtottak segítséget. A végleges elindulást egy ARO-típusú terepjáró beszerzése jelentette. Az ajándékba kapott méhraj ma már tekintélyes, 38 családdá módosult, közülük 30 család vándorol "munkavállalás" végett. Tavasszal Nyiradonyban a repceültetvényeket keresik fel, ezt a mustár követi, majd Máriatövisen a napraforgó, például az idén ezek a vándorlások hét telephelyet jelentettek. Minderre azért volt szükség, hogy a viszonylagosan alacsony számú családdal is megfelelő mennyiségű méztermelhesse.

Ami a mézfelvásárlást illeti; - nagykereskedők, felvásárló cégek -, öt évvel ezelőtt a vegyesméznek nem volt ára, az idők folyamán ez valamelyest módosult, a jelenlegi tapasztalatok szerint az akácméz iránt megcsappant az érdeklődés, sőt azt lehet mondani, hogy ebben az évben mindkét mézfajta iránt csökkent a kereslet. Ez a környező országok - Románia - óriási nagyságú, olcsóbb kínálatával magyarázható, lényegében ez határozza meg a belföldi felvásárlási árakat is. Az elkövetkezendőkben az államnak célszerű lenne, ha védővámval serkentené a hazai piacot, mert tudni kell; az országban számos családnak a méhészet jelenti a megélhetést. Gura Tamás tervei között szerepel a 15 évvel ezelőtt gyártott kaptárak fokozatos lecserélése, és a folyamatos szaporítás, majd a felfejlesztett családok értékesítése. Ami büszkeséggel tölti el; az idők folyamán négy embert ő maga is "beoltott" a méhészet szérumával.

B.N.

Előkészületek a változásra

A közintézmények, illetve fenntartóik hatáskörét a jelenleg érvényben lévő szabályzat - ideiglenes működési engedély -, irányítja, amely az év végéig lesz hatályban. Ezt követően végleges szabályzatot kell kérelmezni, amelynek kiadása a kérelmező intézmény személyi és tárgyi feltételeitől válik függővé. A módosítás hogyan érinti az eleki Szociális Otthont, kérdeztük Völgyesi Istvántól, az intézmény igazgatójától. Az igazgató egyebek mellett elmondta, ami a személyi feltételeket illeti, nincs különösebb probléma, december végéig csupán kisebb változtatások várhatók a szakdolgozók állományában, egy szociális dolgozó munkakörének betöltése várat magára. Az intézmény szakmai programja tulajdonképpen készen áll, hiszen folyamatosan apró, finomító ésszerűsítéseken esik át, amellyel a változó feltételeknek, szakmai követelményeknek igyekszik megfelelni. A tárgyi feltételeknél megemlíthető, hogy az aktuális építkezés, beszerzés a megvalósulás felé közeledik. És előreláthatólag a közegészségügyi feltételeknek, elvárásoknak is megfelel a szociális otthon, azzal, hogy csökken a zsúfoltság, a működési engedély 152 fő számára szól, a szakmai szempontokat figyelembe véve azonban ez a szám az optimális 130-133 főre mérséklődik. Ez bizonyos értelemben hátrányba hozza az intézményt, a gondozottak számának csökkenésével szűkül a fejkvóta finanszírozás mértéke, a fajlagos költségek - fűtés, világítás stb -, viszont változatlanok maradnak.

B.N.

Sírkereszt-emlékhely

Josef Schneider, a németországi Heimatkomitee megbízott kezdeményezésére az eleki római katolikus temetőben sírkereszt emlékhely kijelölésére került sor, amely bizottságot az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat, valamint a helyi római katolikus egyházközség tagja képeztek - tájékoztatta az Eleki Krónikát Reisz György, az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke. Az említett emlékhely a Világháborús emlékmű mellett kapott kijelölést, a sírkereszt emlékhelyet 200. augusztusában az elekiek világtalálkozója alkalmával ünnepélyes keretek között szentelik fel. A bizottság további feladatát képezi a temetőben található legrégebbi, német nyelvű, gót betűs síremlékek felkutatása és renoválása. Reisz György az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat idei első félévi munkájával kapcsolatban egyebek mellett elmondta, hogy a tagság intenzív tevékenységet fejtett ki. A májusi, Eleken megtartott megyei német kisebbségi önkormányzat nyelvi és kulturális napja körüli teendők időigényesek voltak, de megérte a fáradság, hiszen a rendezvénysikeres volt. Az eleki általános iskolában heti 5-7 órában oktatják a német nyelvet, a nyelvelesajátítás hatékonysága érdekében az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat felvette a kapcsolatot a németországi Filderstadt főpolgármesterével, illetve az ottani általános iskola ügyvezetőjével, melynek eredményeként november elején egy küldöttséget várnak Elekre, amikor is a nyelvoktatás és elsajátítás módjairól tárgyalnak az illetékesek, előzetes tervek alapján a leghatékonyabb módszer a kölcsönös cserelátogatás lenne. Az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat és az egyesület tagsága közös előkészületeket tesz a német tájház felújítására, rendbetételére, amelynek munkálatait a 2000. évben esedékes ötödik elekiek világtalálkozója előtt szeretnék befejezni.

Az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat tagsága intenzíven kiveszi részét a megyei német kisebbségi önkormányzat munkájából is.

B.N.

Szentjánosbogár fényében

A Szív nevű katolikus folyóirat Szentjánosbogár mellékletének szervezésében, az újkígyósi római katolikus egyházközség vendégszeretetében, a hónap közepén, hat település - Újkígyós, Szeged, Cegléd, Szabadkígyós, Tiszaalpár, Elek - fiatalságának részvételével játékos, ügyességi vetélkedőt tartottak. A kezdeményezésről Tóth Mariann a szervezők nevében egyebek mellett elmondta, hogy a mozgalom kezdeti lépései tíz évre nyúlnak vissza, a Szentjánosbogár melléklet rendszeres kapcsolatot ápol azokkal a gyermekekkel, akik rendre levelet, tudósítást postáznak a szerkesztőségbe. A rovat illetékesei e gyermekekkel egy élő kapcsolatot ápolnak, minden évben nyári tábor szerveznek, de az ügyességi vetélkedők is ezt a célt szolgálják. A kezdeményezésnek egyébként ökumenikus jellege van, és célja, hogy a legfiatalabb nemzedék képviselői lelkiükben is gazdagodjanak. A Szentjánosbogár legközelebbi rendezvénye tavasszal Szegeden lesz.

B.N.

Füstölgő kérdések

A Magyar Közlöny áprilisi számában közölt közintézményi nemdohányzók védelmében hozott előírások október elsejétől léptek életbe. Ezen tervezet gyakorlati alkalmazását a nemdohányzók vélhetően örömmel nyugtázzák. A kivitelezés terén azonban várhatóan problémák merülnek fel, az egészséges emberek körében is, hát még a járóképtelen, cselekvőképtelen emberek esetében. A téma vélemény nyilvánítására Völgyesi Istvánt, az eleki Szociális Otthon igazgatóját kértük meg. Az igazgató egyebek mellett elmondta, hogy az intézménynek a dohányzók számára külön részlegeket kell kialakítania, természetes vagy mesterséges szellőztetővel ellátva, a tűzvédelmi szabályok figyelembe vételével. Az intézményben szabályzat készül a dolgozók kötelezettségeiről, illetve a dohányzás szabályozásának végrehajtását ellenőrző felelősök kijelöléséről. A témát komolyan kell venni, hiszen azokat, akik nem tartják be az előírásokat pénzbírságban részesülnek - minimum 50 ezer, maximum 100 ezer forint -, ezzel együtt komoly kérdések merülnek fel, hiszen az eleki intézményben pszichiátriai gondozottak -köztük dohányzók-, vannak. A dohányzást szabályozó törvény betartását előreláthatólag majd a mindennapos gyakorlat fogja kialakítani.

B.N.

Sok volt a csapadék

Június és július folyamán nem kevesebb mint 270 mm csapadék hullott és ez döntően befolyásolta a növénykultúrák átlaghozamát - mondta az Eleki Krónikának Dobi Imre, az eleki Haladás Mezőgazdasági Szövetkezet növénytermesztési ágazatvezetője. A szövetkezetben 106 hektáron termesztettek őszi árpát, az átlaghozam hektáronként 40 mázsá volt, a 297 hektáron termesztett búza átlaghozamánál 31 mázsát jegyeztek, ez utóbbi kultúrájánál a bő csapadék komoly veszteséget eredményezett, a búza sikértartalma egyébként 37 százalékos volt. A tavasszal 136 hektáron vetett napraforgót betakarították, a szakemberek itt is alacsony terméshozamot regisztrálhattak, hektáronként 17 mázsát. A 200 hektáron termesztett kukorica betakarítását is elvégezték, az átlaghozam hektáronként 8 tonna körüli volt. A szövetkezetben - a nyolcvanas éveket követően ismét -, 80 hektáron szóját termesztettek, a hektáronkénti 2,6 tonna átlaghozam jónak mondható.

Az elkövetkezőkben 100 hektáron végzik el az őszi árpa, 300 hektáron pedig az őszi búza vetését, 300 hektáron pedig elvégzik az őszi mélyszántást. Valamennyi megművelendő területet, ha csak minimálisan is, de műtrágyáznak. Az őszi vetésnél fémzárolt, csávázott vetőmagot használnak, a szakember előre-jelzése szerint november közepére valamennyi munkálatot be tudnak fejezni.

B.N.

Együttműködési alapkö

Október elején Kanyó Tibor, hugyagi - Nógrád megye - polgármester vezetésével egy 25 fős küldöttség - önkormányzati képviselők, intézményvezetők - érkezett Elekre. A vendégeket Drágos József, Az Eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke, önkormányzati képviselő, valamint Reisz György, az Eleki Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke fogadta. Kanyó Tibor egyebek mellett kifejtette, hogy tapasztalatcsere céljából keresték fel az elekieket, hiszen előzetesen arról értesültek, hogy a Békés megyei városban három kisebbségi önkormányzat is tevékenykedik. A hugyagi település lakosságának 42 százalékát romák képezik, akik rendszeresen beilleszkedtek a helység életébe, külön óvodájuk, kisebbségi önkormányzatuk van, a helyi általános iskola 96 százalékát roma tanulók jelentik, a pedagógusok közül hárman - egy óvónő és két tanár - szintén roma származásúak. Az eleki rendezvényen a különböző jellegű és tartalmú együttműködési kapcsolatok fogalmazódtak meg a hugyagiak és az elekiek között, a vendégek felkeresték az eleki német tájházat, valamint a Cigány Kisebbségi Önkormányzat székházát.

B.N.

Ötkarika az egészségért

Az ép testben ép lélek alapfilozófia régóta elnyerte létjogosultságát, sajnos a testedzés reklámfogásai messze elmaradnak az egészségre káros dolgok ajánlásától. A sportban

illetékesek azonban nem csüggednek, egy ilyenről értesültünk Nagyné Nádor Gabriellától, az eleki általános iskola testnevelő tanárától. Az Adidas sportszergyártó és forgalmazó cég országos jellegű olimpiai ötprobát hirdetett, amelynek lényege; a résztvevők folyamatos testedzésben, mozgásban gondolkodjanak. A versenyzés alapszakaszát - kis- közepes- és nagypróba - 40 és 80 kilométer közötti kerékpártúra, a 1,5-5 kilométer közötti futás, valamint az 1 és 2,5 kilométer közötti gyalogtúra képezi. Az olimpiai ötprobán résztvevők - tanulók és szülei - valamennyi megmérettetésben pontokhoz jutnak, amelyek a jutalmazás mértékét döntik el. A széles körű megmozdulás helyi és területi szakaszra tagozódik, ami a lényeg; három hónapon keresztül - őszi és tavasszal - két helyi és két területi seregszemlén kell részt venni. Az eleki intézményben igen élénk érdeklődés nyilvánul meg az olimpiai ötproba iránt. Intézményünkben jelenleg - elsősorban a felső tagozatos részére - kérdőív segítségével rátermettségi, felkészültségbeli, tájékozódási felmérést végzünk - mondta Hoffmann Ferenc, az eleki általános iskola DSE elnöke. Az iskolában megkülönböztetett figyelmet szentelnek arra, hogy a tanulók a kötelező testnevelési órák mellett, pihenőidőben is valamilyen sportággal foglalkozhassanak. A testnevelő tanárok nem csak a tanulóknak, de a szüleknek is népszerűsítik a sportolást, hiszen régóta bebizonyított tény, hogy a kedvező fizikai állapot pozitív hatással van a tanulmányi előmenetelre is. Az eleki iskolában az alsó tagozatosok számára labdarúgó, a felsősöknek pedig kosárlabda, kézilabda, röplabda, atlétika, tornász szakosztályok állnak rendelkezésre. A közelmúltban a tanulók atlétikai számokban méretettek meg Gyulán, október 6-án ugyancsak a fürdővárosban a vár körül kegyeleti futáson vettek részt. Maradva az atlétikánál, október folyamán szervezik meg a hagyományos mezei futóversenyt.

B.N.

Számítógépet nyert

A számítógép-rendszer véglegesen bevonult a mindennapjainkba, olyannyira, hogy az olasz fiatalok körében egy véleménynyilvánítás során, arra a kérdésre, hogy életükben mi a legfontosabb dolog, a többség az első helyre a számítógépet jegyezte. Természetesen nem mindenhol ilyen egyértelmű a megítélés, hiszen számos országban még csak most ismerkednek ezzel a technikai bravúrral. Az viszont tény, hogy az információ ezen rendszere "átsegít" bennünket a XXI. századba, és szervesen meghatározza életünket az elkövetkező évezredben is. A mai, honi általános iskolások otthonosan mozognak a számítógépek birodalmában, Gál Zsolt, az eleki intézmény VII.c. osztályos tanulója, aki egy számítógép versenyen vett részt, a közelmúltban egy számítógéppel gazdagodott. A hogyan is kérdésünkre Gál Zsolt egyebek mellett elmondta, hogy osztályfőnöke Lénárt Istvánné még tavaly az év végén felhívta figyelmüket egy számítógép versenyre, mint később kiderült a békéscsabai Boom-Net Kft. egy ismertető jellegű kezdeményezéséről volt szó. Az eleki általános iskola négy tanulója megjelent az említett Kft. raktárában, ahol megtekintették a technika ez irányú legújabb vívmányait, közben egy kérdésben bővelkedő kérdőívet is kitöltöttek, illetve elbeszélgettek az ott lévő szakemberekkel. Zsolti úgy tudja, hogy az ilyen jellegű rendezvényeken a megye különböző iskoláiból közel 140 tanuló képviseltette magát. Akkor, ott, Békéscsabán a tanulók ígéretet kaptak

arra, hogy a legfelkészültebb tanulók különböző jutalmakban részesülnek. A későbbiekben Zsolti megtudta, hogy bekerült a játék második fordulójába, majd újabb idő elteltével; Zsolti megnyerte az egyik számítógépet. Ami annyit jelent, hogy Zsolti tíz éven keresztül használhatja a számítógépet, a Boom-Net Kft. ez idő alatt vállalja a szerkezet g a r a n c i á j á t .
Gál Zsolt végtelenül örül a számítógépnek, az Eleki Krónika nevében gratulálunk a nyertesnek.

B.N.

Megmutatták

Az általános iskola tanévnyitójával párhuzamosan elindult - különböző sportágakban - a tanulók megmérettetése is. Az első seregszemplére már a közelmúltban sor került, amikor az általános iskolák alsó tagozatosából összeállított labdarúgó együttesek Gyulán adtak egymásnak randevút. Az eleki csapat, amelyet főleg harmadikos tanulók képeznek, két gyulai - Bay Zoltán, Implom -, valamint a lökösházi együttesel került egy csapatba. Az eleki tanulók számára a DSE keretén belül, heti két alkalommal tartanak foglalkozást a sportcsarnokban, a fürdővárosban résztvevők megtudhatták, hogy egyes intézményekben ezek az edzések a hét minden napján megtartásra kerülnek. Leszögezhető; a jövő sikerei ezen csapatokat illeti meg, hiszen tudvalévő, a befektetett munka nem vész el. Az említett tornán az elekiek sikeresen debütáltak, hiszen az első mérkőzés megilletődöttségén - Bay Zoltán Általános Iskola ellen 7-0-ás vereség -, hamar túltették magukat a tanulók és már a második összecsapáson ez érzékelhetővé is vált - a lökösházi általános iskola ellen 6-3-as vereség - a harmadik találkozó viszont három pontot eredményezett - Implom Általános Iskola ellen 4-3-as győzelem -, a tornán három csapat osztozott a második és a negyedik hely egyikén, lévén, hogy mindegyik érintett csapat három-három pontot gyűjtött össze, és csupán a gólkülönbség döntött a végső helyezési sorrenden. Az eleki csapat legeredményesebb játékosai: Gál Attila három, Truczán Tamás, Simonka Deli, Kulik Sándor és Rubóczki Attila egy-egy gólt lőtt. Végezetül említsük meg azoknak a tanulóknak a névsorát, akik részt vettek a gyulai seregszemplén és méltán képviselték az eleki általános iskola színeit: Rostás Benyámin, Jova István, Simonka Deli, Truczán Tamás, Piroska Elemér, Szigetvári István, Gál Attila, Bernát Ede, Kopács Zsolt, Kulik Sándor, Varga Norbert, Ottlakán Tamás, Jova Zsolt, Bágy Richárd, Lázok Tamás, Bedő Milán, Hack György, Bakos Dániel, Halasi Vilmos, Horváth Ferenc, Rubóczki Attila, Pluhár Gábor.

B.N.

A mindenkori búcsú

Az ember, különösen meghittebb hangulatában elgondolkozik az élet folyamatosságán, az örökös búcsúkon. Az elröppenő idő magával ragadja a gyermek- és ifjú éveket, és egyszerre azon veszi magát észre, hogy rajta a sor, mennie kell. ez a tendencia a tendencia

a sportolóknál még hatványozottabban jelentkeznek. A kiöregedett - még teljes életerővel rendelkező - sportoló elmorfondírozik azon, hogy nem is olyan régen még szülő által vezetettet be az edzőterembe, a torkában dobogott a szíve, és valami gombócszerűség fojtogatta, amikor meglátta az edzőt és leendő játékostársait. Később már magabiztosabban látogatta az edzéseket. Majd az első megmérettetés, az első siker, az első kudarc, az első válogatottság emlékét idézgeti. Hogy elszállt az idő - állapíthatja meg a valóságot. Aztán a tükörből láthatja elhasználódott testét, és szinte fizikálisan, fájdalmasan érzi az elmúlt éveket. De ennél valami még jobban fáj itt, belül, pedig az orvostudomány megállapította, a szív nem fájhat. De hát akkor mi? Ránéz az immár megsárgult oklevelekre, érmekre, mintegy bizonyítékokra, hogy valamikor igenis jeles sportoló volt, mert máskülönben már nem tudná bebizonyítani igazát, csak a fakuló okmányokkal. Mindig ez a bürokrácia. Még most is kísér az élet késő délutánján.

Ma már nem engedik soron kívül az egyes intézetekbe, intézményekbe, nem vagy csak szórványosan üdvözlök az utcán, nem szorongatják a kezét, mint egykoron egy-egy sikert követően, egyszerűen kivonatott a forgalomból. Pedig népszerűsége csúcán még csak eszébe sem jutottak volna ezek a gondolatok. Az emlékezés szürkülő homályában tudja, hogy ezekben az órákban, percekben is gyermekek - szüleik kezét szorongatva - lépik át az edzőterem küszöbét, most is születnek sikerek és kudarcok, és valaki éppen búcsúzik.

B.N.

A végtelen rövidtáv

A stadion zsúfoltságig megtelt nézővel. A szurkolók egy része énekelt, a másik nevet kiáltozott. A többiek egyszerűen csak boldogságban úsztak, örültek, hogy részesei lehetnek ennek a nagy eseménynek. Egy név külön is kihallatszott a hangorkánból. A hazaiak kedvencének, a rövidtáv esélyesének szólt. Ezt a pályán a négyes rajtszámú vágató is érzekelte. A szokásos módon végezte a bemelegítés utolsó fázisát. A rendezők hamarosan a rajtvonalra szólítják őket. Meg kell nyernem ezt a versenyszámot, futott át rajta a gondolat, hiszen annyi áldozatvállalás után most érkezhetek a csúcsra, most koronázhatom meg magamat, és a sors adományaként hazai környezetben. A legjobb taktikát fogom választani, a táv feléig tartani fogom az iramot, és utána robbantok. A hangosbmondó a rajtvonalra szólította a versenyzőket, majd rövidesen eldőrdült a startpisztoly is. a négyes számú versenyző jól rajtolt, majd lépésről lépésre fokozta az iramot, már a táv felénél átvette a vezetést. minden jól megy, most fogok robbantani, és robbantott, a századmásodpercek múlásával egyre tetemesebb előnyre tett szert. Most már nincs mitől tartanom, enyém az aranyérem. De a cél csak nem tűnt fel szemem előtt, méterről méterre izgatottabbá vált, hol van a cél? Az idő múlt, a méterek fogytak, cél meg sehhol. Pánik fogta el, ez valami árulás, kérdezte önmagától. Lábából egyre fogyott az erő, úgy érezte, ólomlábakon fut. Háta mögött felhangzott az üldözők léptei, lassan el is hagyta valamennyi vetélytársa. A célt még

mindig nem látta.
Ebben a pillanatban felriadt az atléta, tenyerével dörzsölgette meg álmottas szemét.
Rossz álm volt. Habár nem hitt az álmok valóságában, azért kisétált a stadionba...

B.N.

Összefogva a jövőért

Tény, hogy az eleki labdarúgó együttesnek, amely a megye első osztályában szerepel, az utóbbi időben nem megy a legjobban. Tény, hogy a hazai találkozók alkalmával a lelátó igencsak szellős, a szurkolók ekképpen tiltakoznak az eredménytelenség ellen. Tény az is, hogy egyesek pánikhangulatot keltenek, azt talán mondani sem kell, teljesen feleslegesen. Mondandóm előtt leszögezem, kis hazánkban mindenki ért a focihoz, csak egy baj van, mindenki mindenkinél jobban ért hozzá. Amíg a teória talaján folyik az elemzés, vagyis; beszélni könnyebb, mint cselekedni. Tapasztalatból állíthatom, hogy Mikulás Mihály, az első csapat edzője végtelenül kellemetlen helyzetben van, egészen egyszerűen elfogytak a fiatalok, a labdarúgók az eleki pálya környékéről. Az okról valószínűleg komolyabb tanulmány is készülhetne, mi most eltekintünk ettől, egyet viszont figyelembe kell venni, egy labdarúgást kedvelő fiatal ne az edző miatt menjen vagy ne menjen az játszani, mint ahogy egy hívő se a pap miatt megy a templomba. És itt álljunk meg egy pillanatra, amennyiben a mindenkori edző jó játékosokból, bő keretből válogatja össze a pályára lépő tizenegyet, nyerőre áll a zászlaja, ha viszont jószerével még egy csapatra való játékoskerettel sem rendelkezik, vert helyzetben van. Ebben az áldatlan állapotban két lehetőség közül lehet választani, egyrészt kész, beérett vidéki játékosokat kellene vásárolni, egy kérdés maradt ezzel kapcsolatban, kinek van erre fedezete, a másik változat - véleményem szerint is - az elfogadhatóbb, a jövőre kell gondolni, a jövő csapat kialakítására kell törekedni, az eleki fiatalokat mihamarabb beépíteni az együttesbe. Tények felsorolásával kezdtük, fejezzük is be egy ténnyel; a pánikhangulat keltése, a felesleges mutogatás, a káoszszerűség elhítése soha nem oldott meg semmit, helyette inkább, nyugodt hangnemben össze kell vetni a szellemi erőket és megalapozni a jövőt.

B.N.

Elek Város Önkormányzatának rendelettervezete az állatok tartásáról

Elek Város Önkormányzatának képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló módosított 1990. évi LXV tv. 16. §. /1/ bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az állattartásról az alábbi rendeletet alkotja.

A rendelet hatálya

1. §. /1/ A rendelet hatálya kiterjed Elek Város közigazgatási területén:
a.) Minden olyan természetes személyre, valamint szervezetre, aki állatot tart, vagy minden olyan természetes személyre, valamint szervezetre, akinek a tulajdonában (használatában, kezelésében, stb.) lévő ingatlanon állat él;
b.) Minden olyan ingatlant, épületre és építményre, ahol a 41/1997. (V. 28.) FM rendelet szerinti kisüzemi állattartás folyik.

/2/ E rendelet nem vonatkozik az egészségügyi és állategészségügyi intézmény cirkusz,

állatforgalmi és feldolgozótelep, vágóhíd, állatkereskedő, a fegyveres erők, rendészeti szervek, valamint kiállítások, rendezvények alkalmával bemutatásra kerülő állatok, lovasiskola állattartására, valamint - a külön jogszabályban meghatározott - veszélyes, illetve veszélyesnek minősített állatok tartására.

Általános rendelkezések

2. §. /1/ Elek Város bel- és külterületén állatot tartani csak a vonatkozó közegészségügyi, állategészségügyi és környezetvédelmi szabályok betartásával, az építési előírásoknak megfelelő épületben, az általános rendezési terv előírásainak alkalmazásával, e rendelet rendelkezései szerint, továbbá mások nyugalma és jogos érdekeinek tiszteletben tartása mellett szabad.

/2/ E rendeletben szabályozott állattartási ügyben első fokon Elek Város Polgármestere (továbbiakban: polgármester), második fokon Elek Város Képviselő-testülete jár el.

/3/ E rendelet alkalmazása szempontjából

a./ nagyállat: szarvasmarha, ló, szamár, öszvér, bivaly;

b./ kisállat: sertés, juh, kecske, strucc;

c./ egyéb kisállat: házinyúl, szárnyasok;

d./ prémes állat: nutria, pézsma, nyérc, róka;

(Az a./-d./ pont alattiak a továbbiakban együtt: haszonállat)

e./ kedvtelésből tartott állat: mindaz ami nem minősül haszonállatnak.

/4/ A családi szükséglet mértékét meghaladó állattartás üzemszerűnek minősül.

/5/ A családi szükséglet mértéke:

- nagyállat esetén: 2 db

- kisállat esetén: 6 db

- egyéb kisállat esetén: 120 db

/6/ Övezethatártól függetlenül valamennyi állatfajta tenyésztéséhez, illetve üzemszerű tartásához a polgármesternek - a 2.§. /7./ bek. meghatározottak hozzájárulásán alapuló - engedélyre van szükség.

/7/ Állattartás a körülmények mérlegelésével - az állattartás tárgyi felételeire figyelemmel - ott is engedélyezhető, ahol e rendelet tiltja, vagy korlátozza. Az engedélyezés - az érintett szakhatóságok, az ingatlan tulajdonosának (tulajdonostársának) valamint a közvetlenül szomszédos lakók (lakásonként 1 szavazattal) 2/3-ának hozzájárulásával - határozott időre történhet, melynek során meghatározható a tartható állatok számának felső határa és fajtája, illetve a tartás egyéb feltételei.

/8/ Szakhatósági vélemény alapján az állattartás azon a területen is eltiltható, illetve feltételhez köthető, ahol e rendelet szerint engedély nem szükséges, ha az állattartó a tartás feltételeit maradéktalanul nem biztosítja.

/9/ Az állattartó köteles állattartási tevékenységéről a mindenkor hatályos Állategészségügyi Szabályzatban foglaltak szerint a tevékenység megkezdéséről, illetve megszüntetéséről az állatállományt ellátó állatorvost, illetőleg a települési önkormányzat jegyzőjét egyidejűleg tájékoztatni.

Részletes rendelkezések

Állattartásra alkalmas épület meghatározása, elhelyezésével kapcsolatos követelmények

3. §. /1/ Haszonállat csak a közegészségügyi, állategészségügyi és építésügyi előírásoknak

- megfelelő körülmények között arra alkalmas épületben (istálló, ól, ketrec) tartható.
- /2/ Haszonállat tartására szolgáló épület alkalmasságának, illetve építésének feltételeit az érvényben lévő előírások alapján az építési hatóság - új épület létesítéséhez a szükséges engedélyezési eljárás keretében - határozza meg.
- /3/ Tilos a város területén fekvő egészségügyi létesítmény, művelődési, kulturális, oktatási, szociális intézmény, élelmiszeripari üzem, élelmiszeráruda, vendéglátóipari egység, sporttelep területén és ezek 50 m-es védőkörzetében nagy- és kisállatot, míg 20 m-es védőkörzetében egyéb kisállatot és prêmes állatot tartani, kivéve, ha az állattartást a létesítmény védőkörzetében, annak üzemelése előtt már megkezdték és folyamatosan végzik.
- /4/ Haszonállat tartására szolgáló épület és az ahhoz tartozó kifutó, illetve a trágya és trágyalé tároló a rendelet mellékletében meghatározott védőtávolságok szerint helyezhető el, illetve létesíthető.
- /5/ A védőtávolságot a lakás és az állattartásra szolgáló épület egymáshoz legközelebb lévő nyílásai között légvonalban kell mérni. Ez a távolság 20%-kal csökkenthető saját tulajdonú és használatú épületnél.
- /6/ Az állattartási övezet határai Elek Város építésügyi szabályzatában meghatározott rendeltetési (területfelhasználási) határokhoz igazodnak.
- /7/ Az állattartási övezet határait e rendelet melléklete tartalmazza.
- /8/ A III. sz. építési övezetben 2.§ /3/ bek. a.) pontjában meghatározott haszonállat kivételével tartható haszonállat a családi szükséglet mértékének megfelelően.
- /9/ A IV. sz. övezetben a családi szükséglet mértékének megfelelően a 2.§ /5/ bek. szerint tartható haszonállat.
- /10/ Külterületen állattartás korlátozás nélkül folytatható.

- Állatok kihajtása, legeltetése
4. §. /1/ Tilos haszonállatot a közterületen tartani, legeltetni, az ingatlanról felügyelet nélkül kiengedni. A haszonállat által a közterületen okozott szennyeződést a tulajdonos azonnal köteles eltávolítani.
- /2/ Az állatokat a legelőre és visszahajtani csak az előre meghírdetett útvonalon szabad, e közben az állatokat őrizetlenül hagyni tilos.

Az állattartással kapcsolatos állategészségügyi és környezethigiénés követelmények

5. §. /1/ A trágyát, a trágyalét az istállóból folyamatosan az előre elkészített trágya - vagy trágyalé tárolóban kell elhelyezni úgy, hogy a trágya, vagy a trágyalé a saját és a szomszédos lakótelkek, épületek és egyéb építmények rendeltetésszerű használatát ne akadályozza, azok állagát ne veszélyeztesse, illetve használata a környezetre káros hatást (légszennyeződés, szivárgás) ne fejtson ki. Kisebb mennyiségű trágyát a végleges elhelyezését - a fentiek figyelembevételével - fedett tartályban kell gyűjteni. Közcsatornába (csapadék- és szennyvízcsatornába) trágyalevet bevezetni tilos. Az építési hatóság a trágya (trágyalé) tárolására az érintett szakhatósági véleményekre figyelemmel további feltételeket állapíthat meg, melynek során zárt (vízzáróan kiképzett) trágyatároló létesítését is elrendelheti.

/2/ Elő kell segíteni az fertőzésveszély csökkentését, valamint az esetleg fellépő betegség elfojtását. Ennek érdekében a gazdasági udvart a lakóháztól, illetőleg annak kertjétől le

kell választani.

/3/ Az állatok tartására szolgáló létesítményeket és azok helyiségeit (ólakat, ketreceket) naponta legalább egyszer, de szükség szerint többször is ki kell takarítani és fertőtlenítő szerrel fertőtleníteni kell.

/4/ Az ott található kártékony rágcsálókat rendszeresen kell irtani. A legyek és más kártevők rendszeres irtásáról gondoskodni kell. Az istállók, ólak elhelyezésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy az állategészségügyi és egyéb beavatkozások elvégzése balesetmentesen történhessen meg.

/5/ Az elhullott állatok elhelyezéséről (a helyi döngkútba helyezéssel) gondoskodni kell. Az elszállításig zárt göngyölegben, műanyag zsákban kell az állatot tartani.

/6/ A fertőzéseket az állattartó köteles a Polgármesteri Hivatalban bejelenteni, az állatot az intézkedésig elkülöníteni.

Az ebek tartásáról

6.§. /1/ Elek Város közigazgatási területén minden ebet nyilvántartásba kell venni. Az ebnyilvántartást a Polgármesteri Hivatal vezeti.

/2/ Minden eb tulajdonos köteles a három hónapos kort betöltött ebét a Polgármesteri Hivatalban bejelenteni. A tulajdonos az ebek számában történt változás (vásárlás, eladás, elhullás) is köteles bejelenteni.

/3/ Elek Város belterületén házőrző vagy kedvtelésből tartott eb lakásonként a 3 db-ot nem haladhatja meg.

Kivételek: az anyaállat szaporulata választásig, valamint az ebtenyészet, (kettő vagy több szukából álló rendszeresen kölykező ebállomány) amennyiben törzskönyvezett állatról van szó.

/4/ Kert és udvar nélküli lakásokban 1db eb tartható.

/5/ Kert és udvar nélküli lakóépületek, lakások teraszán, erkélyén tilos ebet tartani.

/6/ Eb csak megkötve, vagy biztonságosan elkerítve tartható.

/7/ A telek, ház, (lakás) bejáratán a harapós kutyára utaló figyelmeztető táblát szembetűnő módon kell elhelyezni.

/8/ Elek Város közterületére ebet csak pórázon, a nagytestű és támadó ebeket szájkosárral is ellátva szabad kivinni.

/9/ Gyermekjátszóterén kutyát sétáltatni tilos.

/10/ Az eb által okozott szennyeződések az eb tulajdonosa, vagy az eb felügyeletével megbízott személy köteles a közterületről azonnal eltávolítani.

/11/ Valamennyi 3 hónapos kort betöltött ebet évente egyszer veszettség ellen védőoltásban kell részesíteni.

/12/ A Polgármesteri Hivatal a védőoltásban nem részesült ebet kártalanítás nélkül l e ö l e t h e t i .

/13/ A külterületen talált gazdátlan ebeket, kóbor macskákat a vadászfegyverrel rendelkező személyek kötelesek lelőni, és ártalmatlanná tenni.

/14/ A veszélyes és veszélyesnek minősített ebek tartásáról és az ezzel kapcsolatos engedélyezési eljárásról külön jogszabály rendelkezik.

E l l e n ö r z é s

7.§. A polgármester a közegészségügyi és környezetvédelmi hatósággal történt közös

ellenőrzést követően az állatok tartását korlátozhatja, vagy megtilthatja, ha az állattartás feltételei nem felelnek meg az e rendeletben foglaltaknak.

Végrehajtási, szabálysértési rendelkezések
8. §. /1/ A végrehajtás elrendelése érdekében a polgármester intézkedik az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. tv. VIII. fejezetében foglaltak alapján.
/2/ Az állattartás jogerős határozattal történő eltiltás esetén - végrehajtás útján - az állat elszállítható, illetve szükség esetén kényszerértékesítése is elrendelhető. A felmerülő költségek az állattartót terhelik.
/3/ Szabálysértést követ el és 30.000.- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható az, aki az e rendeletben foglaltakat megszegi.
/4/ A szabálysértési eljárás lefolytatása a Szabálysértési Hatóság hatáskörébe tartozik.

Záró rendelkezések
10. §. /1/ E rendelet kihirdetése napján lép hatályba, kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.
/2/ A rendelet betartását a jegyző a Polgármesteri Hivatal szakembereinek segítségével folyamatosan ellenőrzi.

Elek, 1999. szeptember 27.